

tíðindablaðið

Útgevandi: p/f sosialurin
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Fyrirskotsstjóri: Krisjan Dahl

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Almenn stýring alternativ hjá lögmanni

oddagrein

HÓSDAGIN var lögmaður bæði í Dimmalætting og í útvarpinum í sambandi við frágreiðingina frá ráðgevandi nevndini viðvíkjandi Føroyum. Eins og ráðgevandi nevndin umræddi lögmaður uttanlandsskuldina og búskaparligu støðuna annars.

LØGMAÐUR royndi enn eina ferð at geva kurstapinum av eldri uttanlandslánum skuldina fyrri vøksturin í uttanlandsskuldini. T. v. s., at rentur og kurstap av uttanlandslánum, ið vórðu tikin, tá seinasta samgonga sat, standa fyrri størsta partinum av vøkstrinum tey fyrstu tvey árin. Hetta pástendur lögmaður ferð eftir ferð.

HESUM VÍSTU vit aftur í oddagrein blaðsins seinasta týsdag. Har vístu vit á, at Føroyar hava ein nettófyrimun av høgum dollara-virði. Hóast hetta kostar okkum kurstap av lánum, sum vit hava í dollars, og hóast hetta førir hægri oljuprísir við sær, so hava vit kortini ein nettófyrimun. Vit fáa nevnliga munandi meira fyrri okkara útflutningsvørur, og hetta skuldi gjørt okkum fær fyrri at rinda kurstapini.

LØGMAÐUR royndi at sannføra lurtararnar um, at støðan er góð, og at hon er nógv batnað tá seinastu tíðina. Tá útvarpsmaðurin vísti á, at vit hava størri uttanlandsskuld enn londini kring okkum, kom lögmaður við døminum um tveir persónar, har annar hevur eina skuld upp á 100.000 kr. og hin eina skuld upp á 1 mió kr. Um tann fyrri ikki er førur fyrri at rinda rentur og avdrátt, meðan tann seinni er førur fyrri tí, so stendur hann betur í tí. Hetta segði lögmaður.

Í DAG ERU Føroyar júst í somu støðu sum hann við lánum upp á 100.000 kr. og ikki førur fyrri at gjalda rentur og avdrátt. Utanlandsskuldin svarar í løtuni til 60 pst. av okkara bruttotjóðarframleiðslu. Fyri fyra árum síðani var talan um eini 40 pst. Í dag liggja vit

á odda í Europa, tá talan er um lutfallið millum uttanlandsskuld og bruttotjóðarframleiðslu. Og tað er hetta, sum er vandamikið. Spurningurin er ikki, um uttanlandsskuldin er 2 ella 5 milliardir kr. Spurningurin er, hvussu stór uttanlandsskuldin er í mun til bruttotjóðarframleiðsluna.

TÁ LØGMAÐUR varð spurður um hann hevði nøkur ítøkilig tiltøk at vísa á, beit hann høvdið av allari skomm og gav sær sjálvum so dyggiliga frammaná. Vit skuldu steðga vøkstrinum í fiskiskipaflo- tnum við at býta fiskin á grunnunum millum skip og virkir. Her tosar lögmaður um almenna stýring, so tað forslær. Tá javnaðarflokkurin hevur tosað um almenna stýring, hevur lögmaður gjørt hetta til eitt illavorðið orð. Hann plagdi at seta tað í samband við kommunismu og annað tilíkt.

SKULU VIT gera eina niðurstøðu burtur úr tí, sum lögmaður segði í útvarpinum hetta kvæðið, so má tað vera, at borgarliga alternativ við nú skal loysa trupulleikarnar við almennari stýring. Fiskurin skal býttast ímillum skip og virkir. Hetta vil beina fyrri tí »sunn« kappingini millum fiskimenn og skip. Kappingini millum virkir og vinnulívmenn. Og millum tær ymisku byggdirnar.

OG HETTA var ikki júst tað, sum lögmaður segði tey árin, hann sat í andstöðu. Tá ræddi hann fólk við almennari stýring og sosialisering. Hansara borgarligi liberali politikkur byggdi á fría kapping. Fría kappingin var sjálvur grundarsteinurin undir borgarliga politikkinum. Til tess at forða fyrri almennari stýring og sosialisering skuldu veljararnir vraka javnaðarflokkinn og seta sambandsflokkinn inn í staðin.

FÓLK SITA mállæsis framman fyrri lurtitólnum. Hvat verður tað næsta, lögmaður fer at seta á borðið.

Svár kendist stund tá spjótsoðdar stungu

Søgan veit frá monnum at siga, sum við føgur lótom og kávalæti royndu at koma góðvarnum manni so nær, at teir kundu veita honum hogg, nakað soleiðis meti eg, Martin Næs, álop titt á Sosialin og Jan Müller.

Ei átti eg at lagt meg út í hetta kjak, men tá tú beinleiðis nýtir meg og navn mitt sum skotbjálva, fyrri at veita Jan Müllerli slíkt svorðshogg, tá kenni eg tað vera skyldu mína so at gera. Verður tú tí eisini at taka út yvir við at eg ikki fái boyyt meg í takklæti, fyrri tey fögur orð, tú mær veitti.

Eftir sniðálop titt, havi eg eftir førimumi roynt at granskað ta »yrking«, ið fær teg at fara so fram í sinnismuni. Tað óndsinnaða, skitna og óreina (tini orð Martin), ið fær teg at missa tamarhald á kurt-eisliga penni tinum, havi eg torført við at finna. Men í onkrari reglu, kanska ein ferra av beinraknum speisemi.

Eisini havi eg roynt at sneyta meg fram til, hvønn sipað verður til, og eri eg á beinari leið, tá

hevur hesin á mangan hátt gjørt vart við seg í samfelag okkara, tó ikki altíð við eins stórum hepn: Siður var á landi — at slíkir menn fingi tátt, og annað er ikki hent her, enn at maður hevur fingið ein litlan tátt. Leggjast kann afturat, at maður, ið tíðum setir seg sjálfan í andglettin, ikki samstundis fær verið erkvisin, og tørvar tí ikki tær at vera tað — hansara vegna.

Siðan setir tú avmarkingar fyrri hvørji orð, í slíkum føri, eru loyvd, og hvørji ikki. Ei má nevast hár og skegg, búna ella borgir, ella hvørja brúður, høvdið flytir heim í borg.

Leita vit nú aftur í gamla skaldskap okkara — kvæði og tættir: Hvat hava sköldini tá nýtt meira enn júst hesi fyrbrigdi? Eins og hesi tíðum vóru nýtt sum eyðkenni á monnum. Ei er mær neyðugt tær at siga navn sum: Haraldur Hárfagri, Svein Tviskegg, Haraldur Gráfeldur, Eiríkur Reyði, Ólavur Hviti o.s. fr. Eisini hava menn, frá gamlari tíð og fram at okkara døgum, tikið sær navn eftir borgum teir bygdu.

Jan Müller er sjálvaði ikki lýtaleykur, hvi skuldi hann nú eisini verið tað? — Er nakar okkara so heppin??

Men so er manna-hugsan: At í litla blaðheimi okkara fer Jan at vera ein hin dyggasti.

Upp við hesum logar sjálvandi tað, tíverri, at hann eigur argar øvundsmenn. Hesir hava tó higartil flestir verið at funnið á høgaveingi. Er tað tí so mikið meira hugstoytt at tú — ungi evnaríki mentamaður — trínur fram sum ørvargarpur hjá hesum øvundssjúka liði.

Um tú veruliga vildi demokrati, skrivfrælsi og mannarættindum væl, tá gjörði tú tað hollari við at rætt fram ta botandi hondina enn hina spillandi tungu.

Rókur

P.S. Ei er tær neyðugt so illa at fara við Sosialinum, tí hann, ið riður í vápnaleik móti tó óreina, kann lættliga koma at gerast eitt sindur skitin sjálvur.

Um hetta er egna rit titt besta dømið.

Fyrirspurningur til Argja Bóltfelag:

Hví verða luta- seðlarnir ikki drignir?

Í mai mánað gingu umboð fyrri Argja Bóltfelag runt og seldu lutaseðlar til frama fyrri felagið.

A seðlinum vóru høvuðsvinningarnir ferðir til EM-kappingarnar í fótbólta í Fraklandi í summ- ar, og skuldu vinningarnir dragast tann 22. mai 1984. Men stutt eftir frættist, at tað var útsett at draga í 14 dagar.

Men enn tann dag í dag havi eg ikki sæð ella hoyrt nakra lýsing um, hvørji nr. hava vunnið. Tá eg fyrr í vikuni spurdi tann, ið eg hevði keypt seðilin frá, hvørji nr. høvdu vunnið, segði hann, eftir at hava spurt seg fyrri hjá formanninum, at vinningarnir vóru drignir, men úrslitið var ikki lýst enn.

Hetta meti eg vera sera næsadjavt av einum felag, tí sum flestu vita, er EM-kappingin í Fraklandi um at vera liðug, og hava vinnarnir tí ongan móguleika at gera nýtslu av vinningunum. Teir mega tí kunna krevja fult endurgjald fyrri hesa mistu ferðina. Ella kanska ætla

AB at geva teimum ferðaseðil til næstu EM-finaluna um 4 ár?

Men er einki eftirlit við lutaseðlasølu? Tá eitt felag skal selja lutaseðlar, krevst loyvi frá fútanum, og felagið skal senda roknskap yvir søluna til fútan ella gjaldstovuna aftaná. Men er einki eftirlit við, at teir lutaseðlar, ið verða seldir, verða drignir, so tey, ið keypa seðlarnar ikki verða hildin fyrri gjöldur.

Vit, ið hava keypt lutaseðlar frá Argja Bóltfelag, mega í hvussu er fáa eina almenna frágreiðing um hví felagið loyvir sær tilíkan frekleika ikki at draga og lisa úrslitið til tíðina. Serliga tá vinningarnir nú ikki kunnu nýtast.

Tórshavn, 20. juni 1984.
Sofus Johannesen

Lesið um
ítrótt í
sosialinum